

Ryzyko w portfelu inwestycyjnym

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1gRRu7xsPMcr81ZzpkQfSaKUswR6vy7LkHZIrCli6Q3A/edit?usp=sharing>

#	L.P	Temat	Im
1		Altman Score dla spółek z wig20	
2		Relacja między C/Z a odchyleniem standardowym	
3		Relacja między współczynnikiem zadłużenia do kapitałów własnych (D/E) a zmienno	
4		Relacja cen złota inflacji i stóp procentowych w USA	
5		Relacja między indeksami giełdowymi na świecie	
6		Relacja między credit spreadem a ryzykiem niewypłacalności spółki	
7		Relacja między stopami procentowymi a zyskami banków	
8		Relacja zysku między spółkami dywidendowymi a niedywdendowymi	
9		Relacja między wzrostem podaży pieniądza (M2) a indeksami giełdowymi	
10		Zmienność akcji mierzona na różne sposoby	
11		Porównanie zwrotów między spółkami typu growth i value	
12		Stopy procentowe a kursy walutowe	
13		Wskazniki beta i zmienność stóp procentowych	

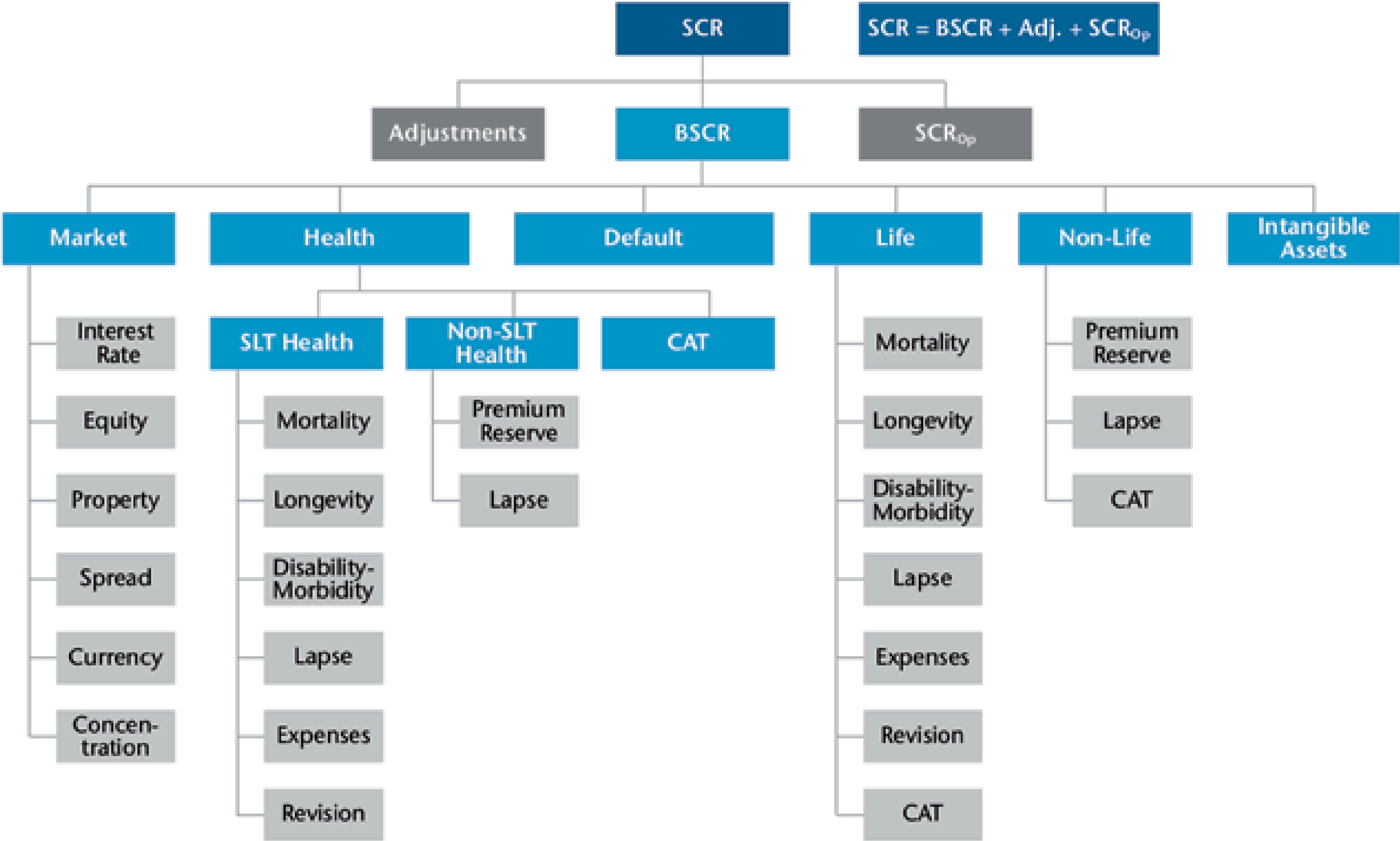
Arkusz1

Dodatkowa punktacja!

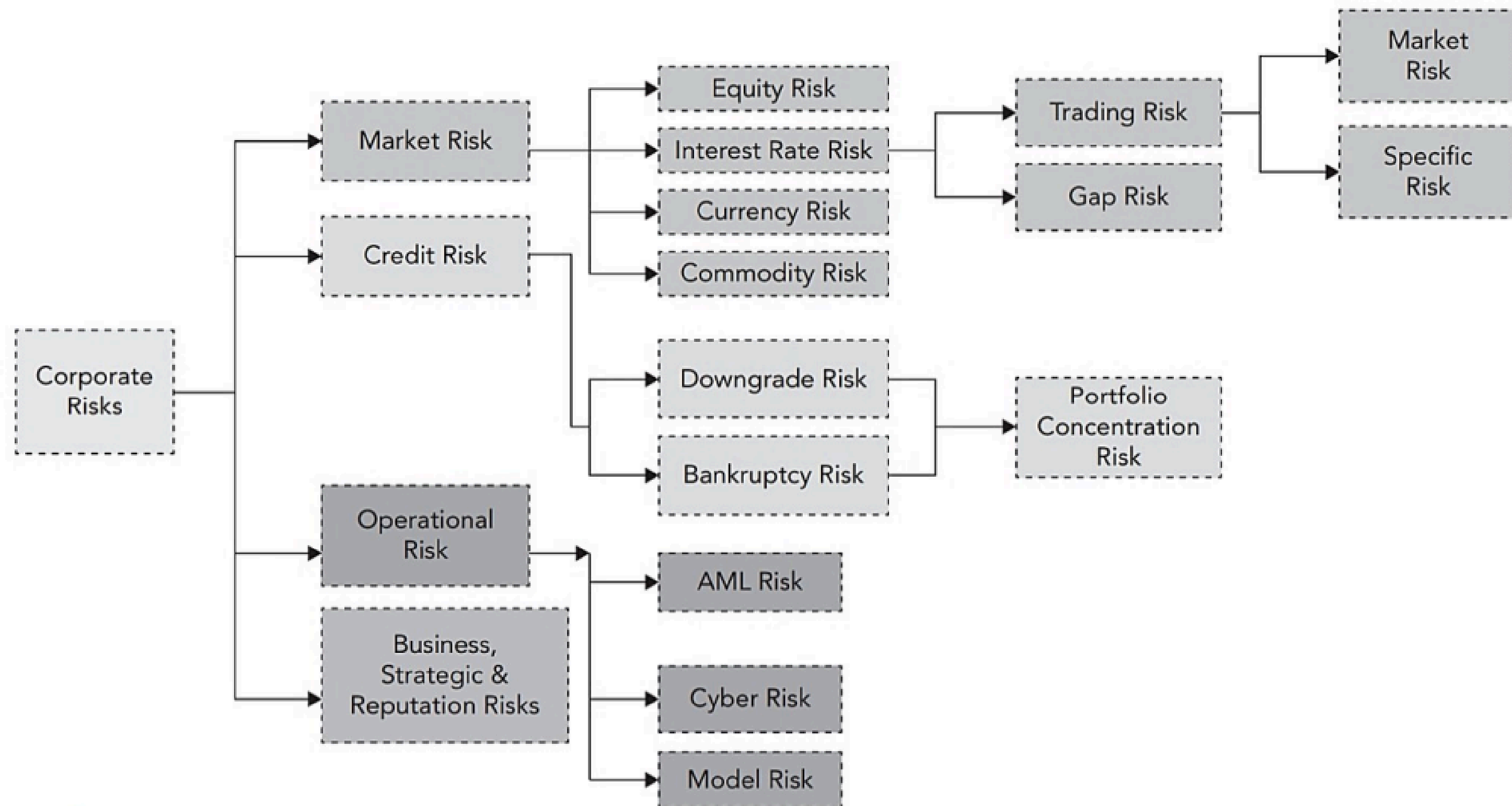
(10% za raport)

- **indywidualnie**
- **20 tematów**
- **5 osób/temat**
- **Max 2 strony raportu + osobno kod/excel z analizą**
- **Jakość!**
- **Konkrety: Cel - Metoda - Wynik - Wniosek**
- **Dostęp do raportów kolegów**
- **Pdf + analiza (excel/ipynb)**
- **Podpis: nazwa_tematu_Imie_Nazwisko**
- **Deadline: 20 maja 2025**

Figure 1

Source: EU Commission, QISS Technical specification, page 90

RODZAJE RYZYKA:

- Kredytowe
- Operacyjne
- Rynkowe
- Płynnościowe

Ryzyko Kredytowe

to ryzyko, że kontrahent/kredytobiorca nie wywiąże się ze swoich zobowiązań finansowych prowadząc do strat po stronie inwestora/wierzyciela.

- Niezapłacenie odsetek lub wartości nominalnej przez kredytobiorce (default risk, bankruptcy risk)
- Niezapłacenie kwoty nominalnej przez kontrahenta (counterparty risk)
- Obniżenie ratingu (Downgrade risk) -> strata na wycenie

Definicje?

link: KNF rekomendacja R

link: Wytyczne dotyczące stosowania definicji niewykonania zobowiązania, określonej w art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013

np. Default Techniczny

**IM WYŻSZE RYZYKO TYM WYŻSZY
OCZEKIWANY ZWROT (YTM, MARŻE
KREDYTOWE)**

Ratingi

Characterization of debt and issuer (source: Moody's)	Rating		
	S&P	Moody's	Fitch
Highest quality	AAA	Aaa	AAA
High quality	AA+	Aa1	AA+
	AA	Aa2	AA
	AA-	Aa3	AA-
Strong payment capacity	A+	A1	A+
	A	A2	A
	A-	A3	A-
Adequate payment capacity	BBB+	Baa1	BBB+
	BBB	Baa2	BBB
	BBB-	Baa3	BBB-
Likely to fulfil obligations, ongoing uncertainty	BB+	Ba1	BB+
	BB	Ba2	BB
	BB-	Ba3	BB-
High credit risk	B+	B1	B+
	B	B2	B
	B-	B3	B-
Very high credit risk	CCC+	Caa1	CCC+
	CCC	Caa2	CCC
	CCC-	Caa3	CCC-
Near default with possibility of recovery	CC	Ca	CC C
Default	SD	C	DDD
	D		DD
			D

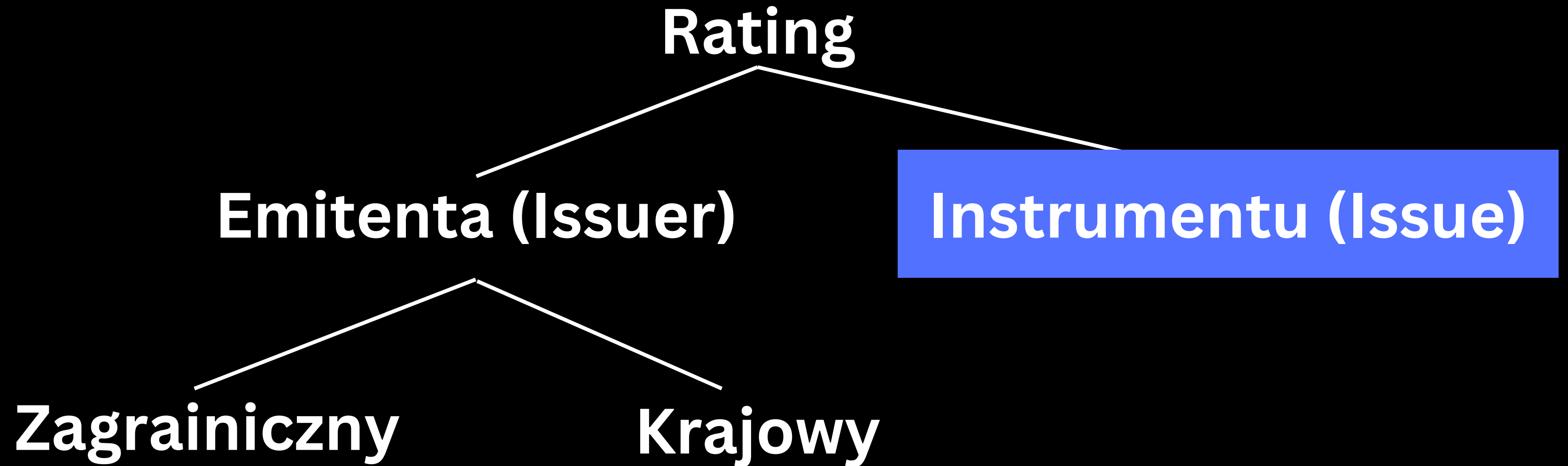
inwestowalne

Zalety posiadania ratingów:

- Dostęp do finansowania
- Niższy koszt kapitału
- Wiarygodność
- Dostęp do szerszego grona inwestorów

nieinwestowalne
(junk bonds)

Problem z ratingami

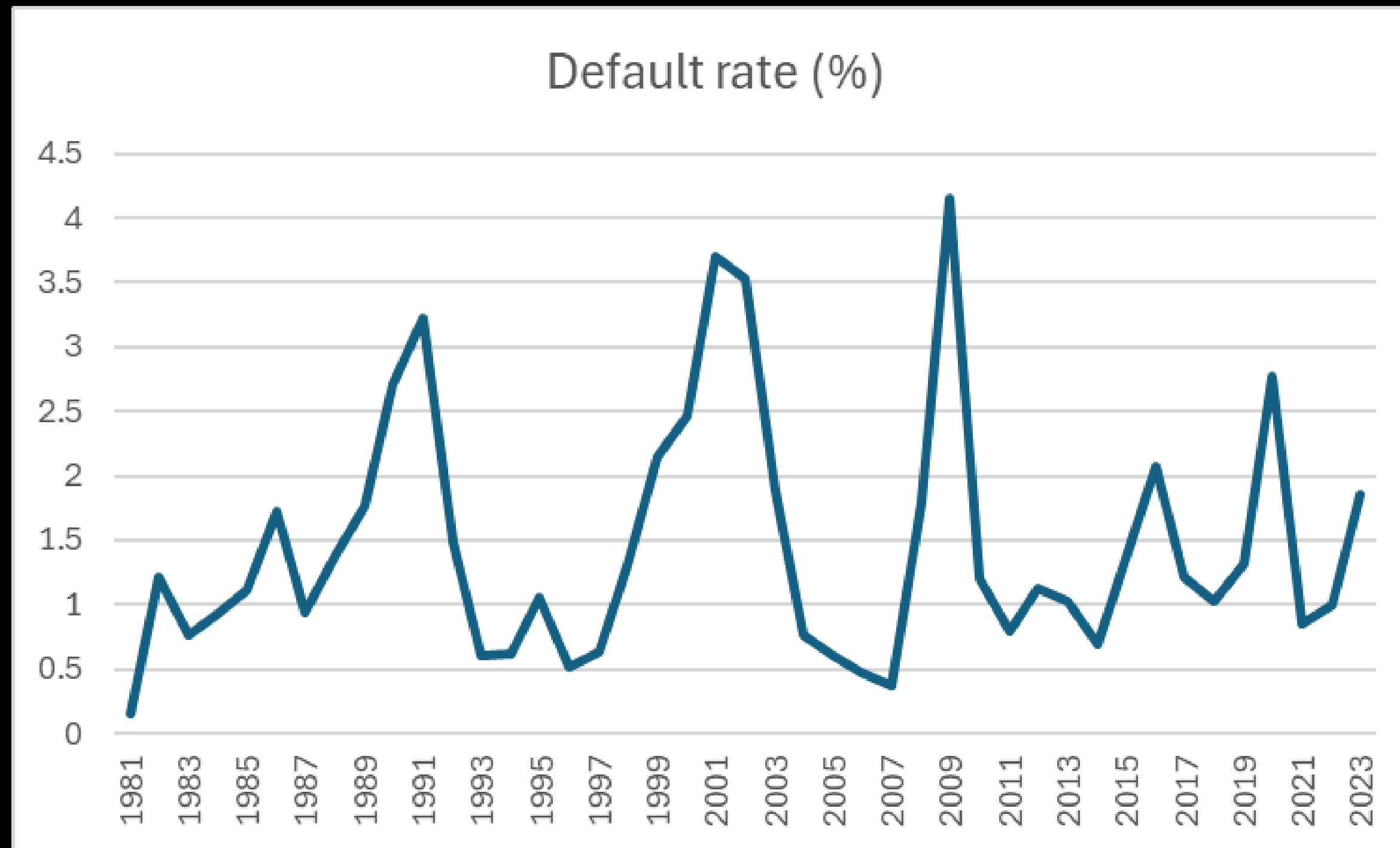
Korporacje płacą firmom ratingowym za ratingi!!!

Ratingi często są budowane na podstawie długoterminowej perspektywy i nie uwzględniają dynamicznych zmian i wahań (tzw. modele Through-the-Cycle)

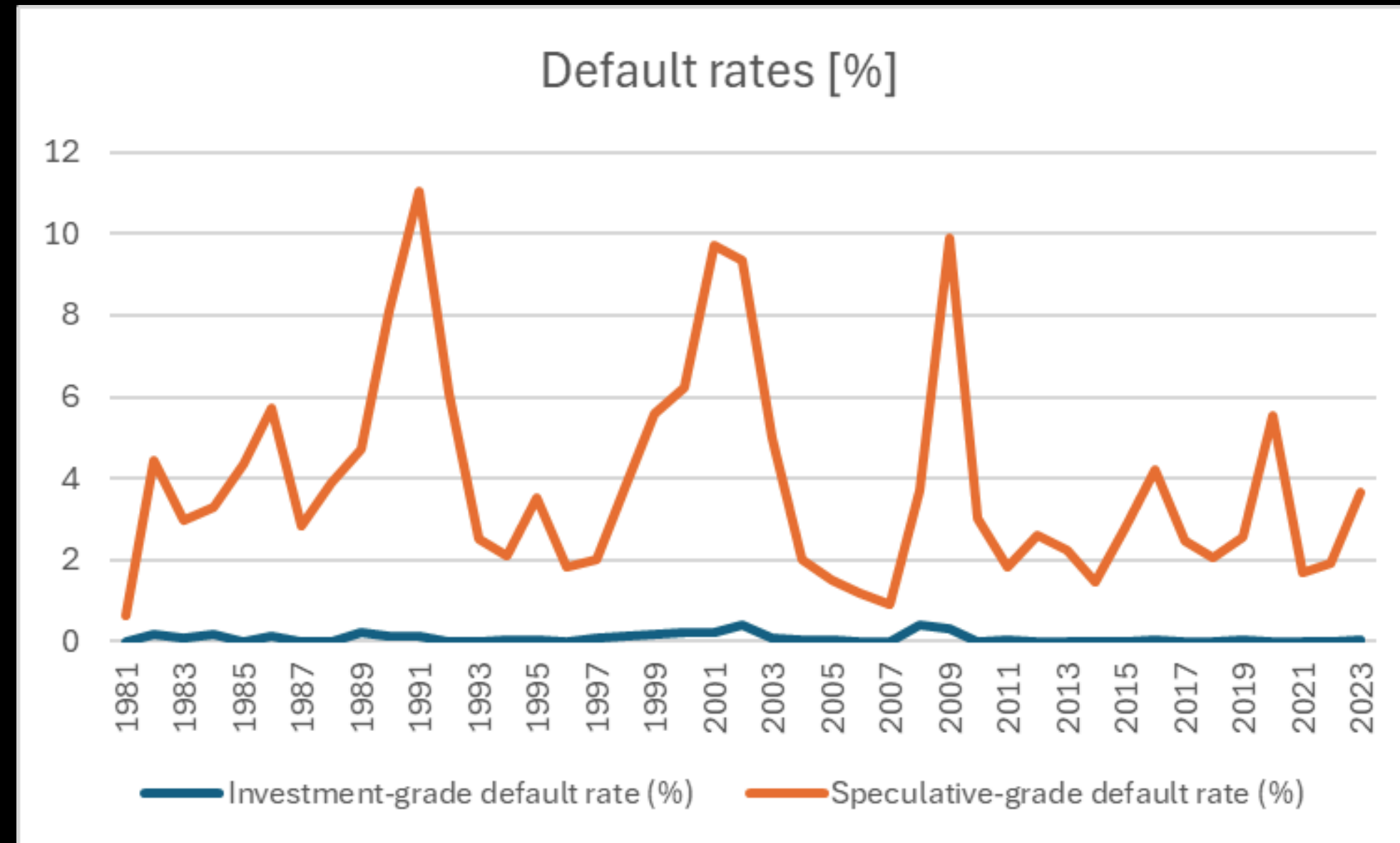
Typ kapitału	Przykłady	Priorytet spłaty	Ryzyko
Dług super senioralny	Rewolwingowa linia kredytowa	Najwyższy	Najniższe
Dług zabezpieczony senioralny	Kredyty hipoteczne, obligacje (listy zastawne) i pożyczki pierwszego zastawu	Wysoki	Niskie
Dług zabezpieczony	Pożyczki drugiego zastawu i pożyczki mezzanine	Średnio-wysoki	Średnio-niskie
Dług niezabezpieczony senioralny	Obligacje korporacyjne, linie kredytowe, pożyczki bilateralne	Średni	Średnie
Dług podporządkowany	Obligacje podporządkowane i pożyczki	Średnio-niski	Średnio-wysokie
Papiery hybrydowe / quasi-kapitał	Obligacje zamienne, kapitał warunkowy w bankach	Niski	Wysokie
Akcje zwykłe	Kapitał własny	Najniższy	Najwyższe

Troche danych

Default Rate dla wszystki korporacji

Default Rate dla wszystki korporacji z podziałem na inwestowalne i nieinwestowalne

Zobaczcie też inne wykresy na:

<https://www.spglobal.com/ratings/en/research/articles/240328-default-transition-and-recovery-2023-annual-global-corporate-default-and-rating-transition-study-13047827>

Światowe korporacyjne defaulty po kategoriach ratingowych (%)							
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC/C
2018	0	0	0	0	0	0.94	27.18
2019	0	0	0	0.11	0	1.49	29.61
2020	0	0	0	0	0.94	3.54	47.88
2021	0	0	0	0	0	0.52	10.99
2022	0	0	0	0	0.32	1.1	13.84
2023	0	0	0	0.11	0.17	1.24	30.89

<https://www.spglobal.com/ratings/en/research/articles/240328-default-transition-and-recovery-2023-annual-global-corporate-default-and-rating-transition-study-13047827>

Kraje

Kraj	Rating	Perspektywa (Outlook)	Jakość
Polska	A-	Stabilna	Wysoka jakość
Stany Zjednoczone	AA+	Stabilna	Bardzo wysoka jakość
Chiny	A+	Stabilna	Wysoka jakość
Niemcy	AAA	Stabilna	Najwyższa jakość
Grecja	BBB-	Stabilna	Średnia jakość
Argentyna	CCC	Stabilna	Bardzo wysokie ryzyko

<https://tradingeconomics.com/>

Rating	Ten-Year Cumulative Default Rate		
	Corporations	Sovereign Foreign Debt	Sovereign Local Debt
AAA	0.70	0.00	0.00
AA	0.73	0.00	0.10
A	1.28	5.20	5.42
BBB	3.44	4.76	3.94
BB	12.22	11.63	6.79
B	24.21	24.81	9.07
CCC/C	50.44	67.60	42.84
Investment Grade	1.96	1.91	2.29
Speculative Grade	20.62	19.15	9.35
All Rated	8.88	7.91	4.60

Oczekiwana strata kredytowa:

$$EL = EAD \times LGD \times PD$$

**Przykład: Auto 100 k, Złom: 10k , Prawdopodobieństwo
skasowania auta 5%:**

$$100 \text{ k} \times (1 - 0.10) \times 0.05 = 4.5 \text{ k}$$

EAD

LGD = (1 - recovery rate)

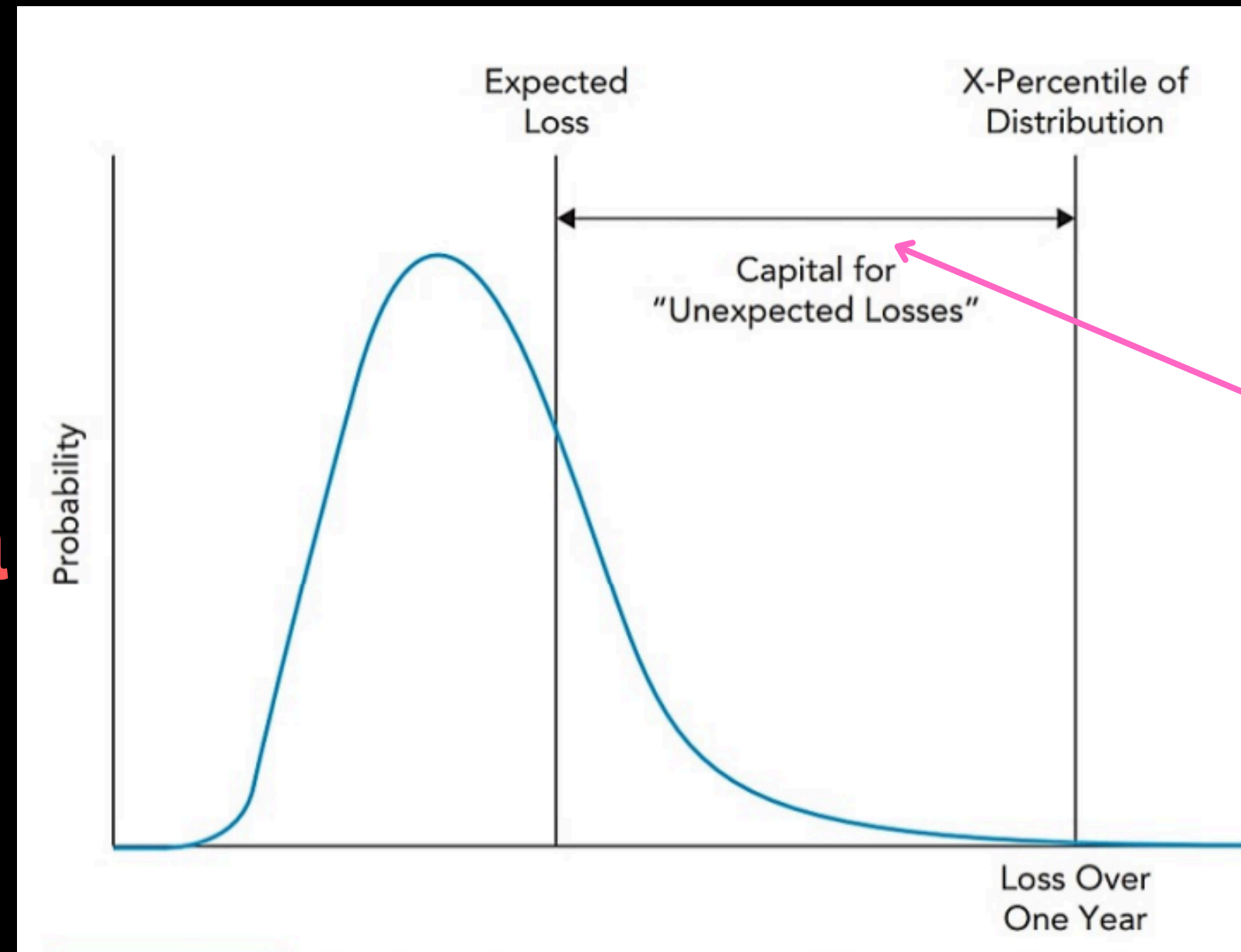
PD

Oczekiwana strata

Skoro oczekiwana, to co jest ryzykiem?

Problem:

**Efekt powiązania
(Contagion
Effect)**

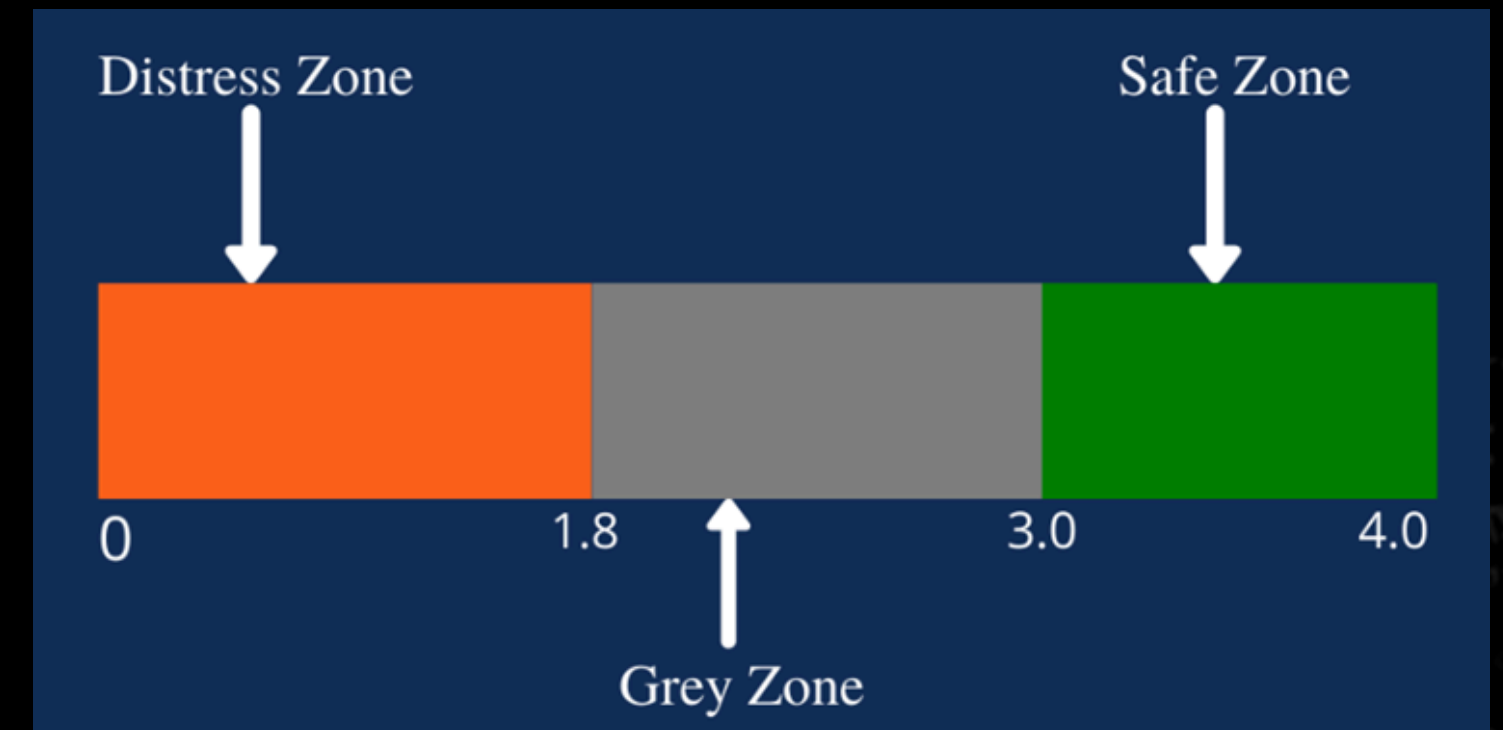
raz na 1000 lat

Wskaźnik Altmana

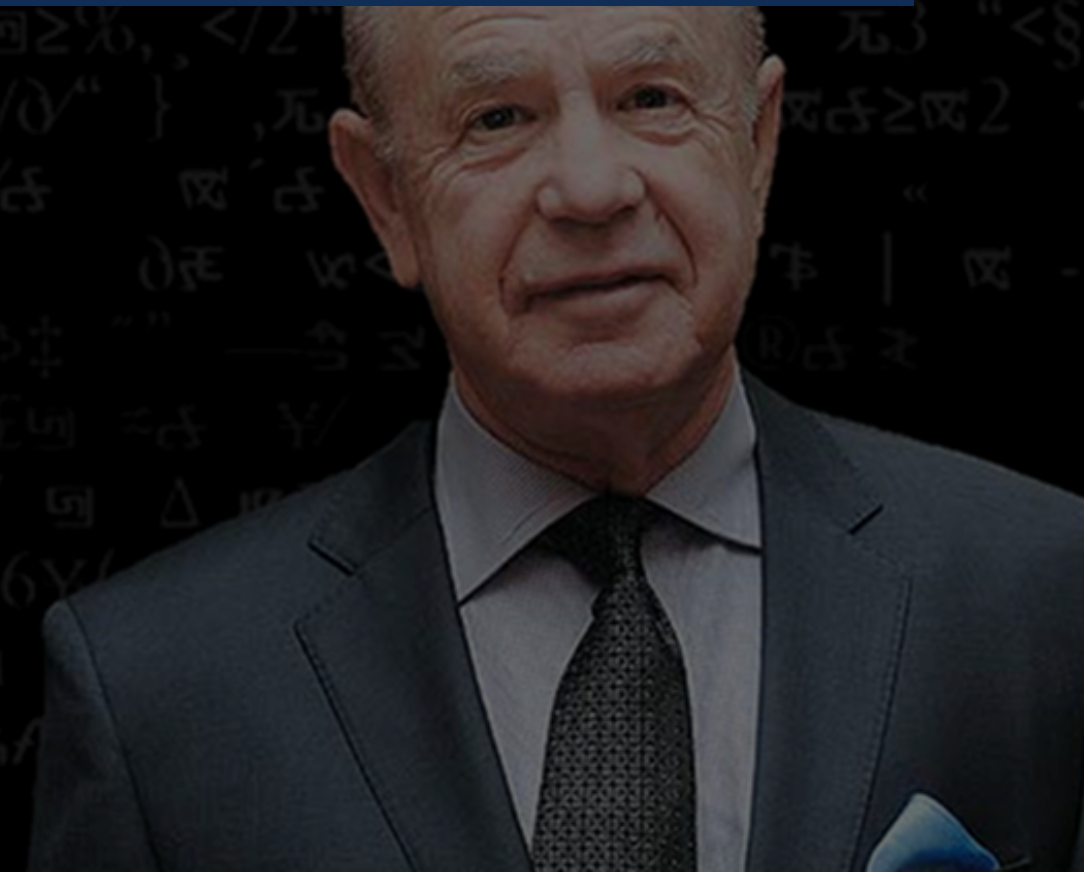
$$\zeta = 1,2A + 1,4B + 3,3C + 0,6D + 1,0E$$

Gdzie:

- **Zeta (ζ)** to wynik Z Altmana
- **A** to stosunek kapitału obrotowego do aktywów ogółem
- **B** to stosunek zysków zatrzymanych do aktywów ogółem
- **C** to stosunek zysku przed odsetkami i podatkiem do aktywów ogółem
- **D** to stosunek wartości rynkowej kapitału własnego do zobowiązań ogółem
- **E** to stosunek sprzedaży ogółem do aktywów ogółem

<https://dnarynkow.pl/wskaznik-altmana-pozwala-oszacowac-ryzyko-bankructwa-firmy/>

Jak przeciwdziałać ryzyku kredytowemu jako inwestor?

Jak przeciwdziałać ryzyku kredytowemu jako inwestor?

1. Analiza Ratingów
2. Analiza typu długu
3. Dywersyfikacja
4. Obligacje denominowane w stabilnych walutach
5. Warunki emisji (Bond Indenture) -> Konwenanty
6. Credit Default Swap (kwoty niestety zbyt duże dla przeciętnego inwestora od 45 do kilkaset tysięcy \$ rocznie)

Jak przeciwdziałać ryzyku kredytowemu jako inwestor?

1. Analiza perspektyw ratingowych
2. Własna analiza np. Wskaźnik Altmana
3. Izby rozliczeniowe (Nie dla indywidualnych) /
zaufani brokerzy
4. Nie sprzedawać obligacji po niekorzystnych
zmianach

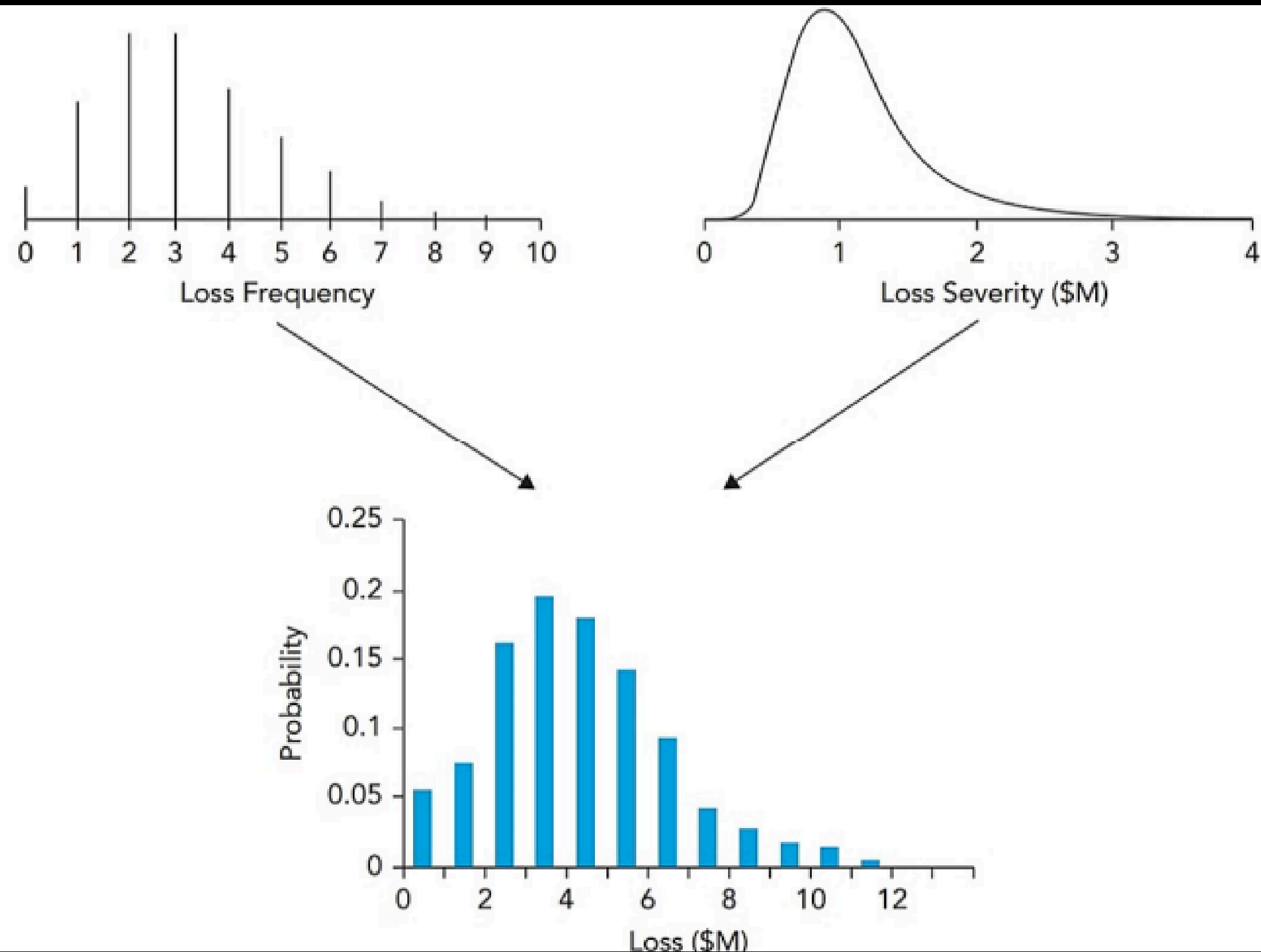
Ryzyko Operacyjne

wynika z niedopowiednich lub niedziałających procesów wewnętrznych, ludzi czy systemów.

- **Cyber Ataki**
- **Oszustwa/kradzieże**
- **Zawodność serwisów brokerskich/technologii**
- **Błędy ludzkie**

Ryzyko operacyjne jest trudne do modelowania z uwagi na brak wystarczających danych, osobliwość każdego przypadku i trudność kwantyfikowaniu niemierzalnych danych.

**Symulacje (Poisson + Lognormal)
Expert Judgment (Scenariusze)**

Jak mały inwestor może się zabezpieczać?

Ryzyko Płynnościowe

Finansowania

(funding liquidity risk)

firma nie ma dostępu do
wystarczającej wielkości
płynnych aktywów żeby
zaspokoić bieżące zob.

Rynkowe

(market liquidity risk)

kiedy trzeba kupić/sprzedać
aktywo po zaniżonej cenie,
bo trudno znaleźć drugą
stronę transakcji

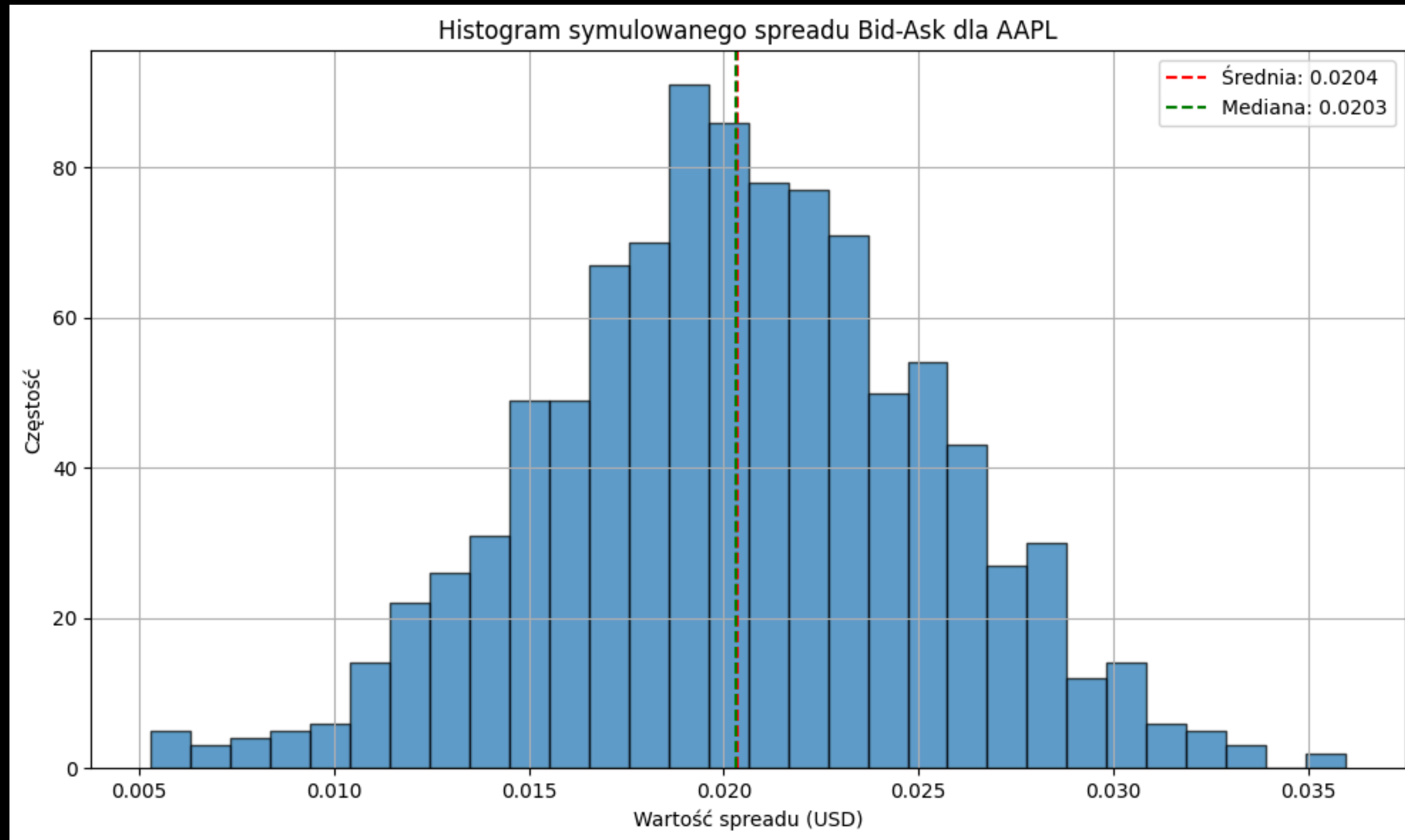
Jak sprawdzić płynność?

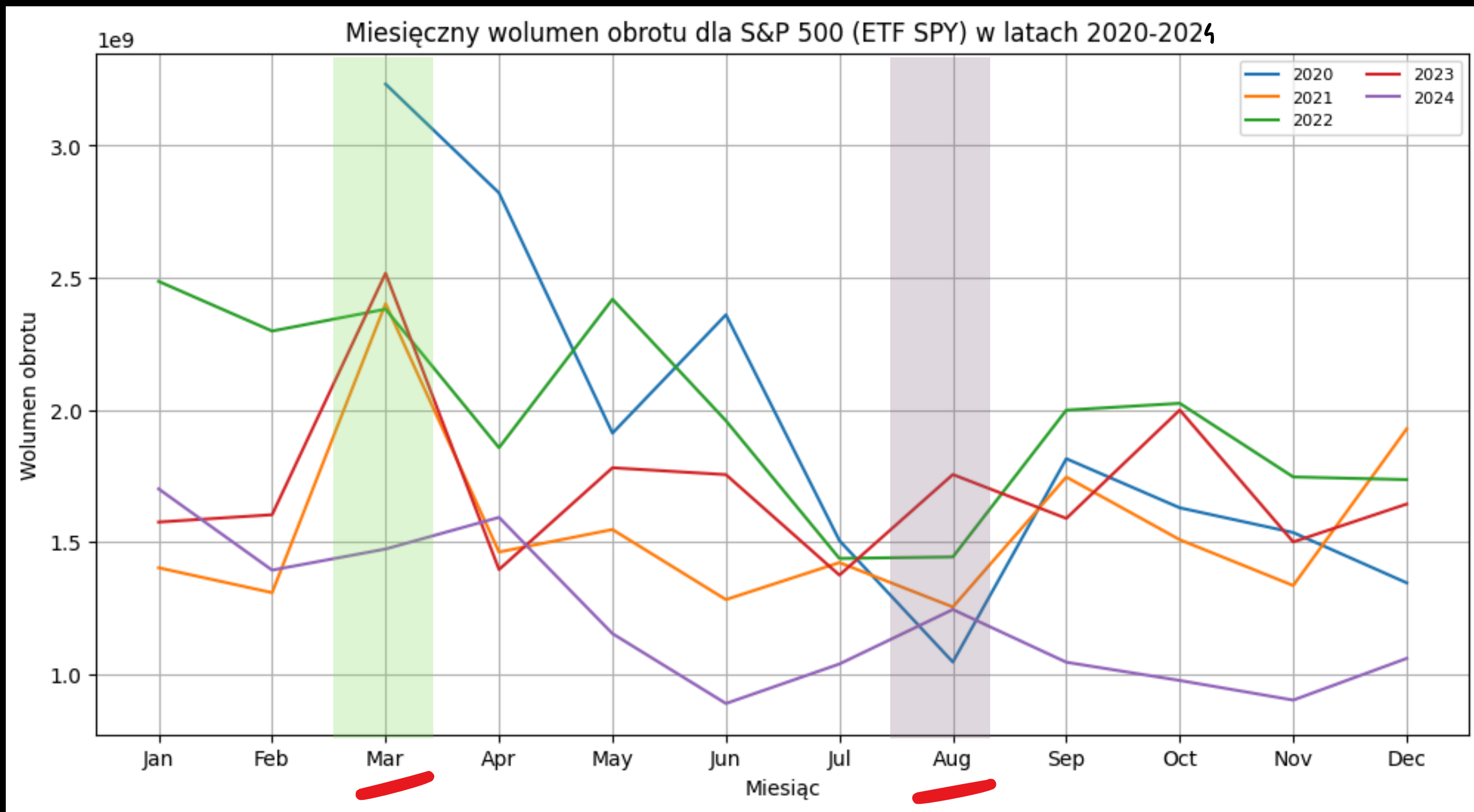
Jak sprawdzić płynność?

- **Wskaźniki płynnościowe (Liquidity ratios) najlepiej powyżej 1 (quick ratio, current ratio, net working capital ratio)**
- **Analiza wolumenu**
- **Analiza spreadów bid/ask**

Jak sprawdzić płynność?

Jak mały inwestor może się zabezpieczać?

- **Płynne Rynki**
- **Handel w godzinach/miesiącach o największym ruchu**

Ryzyko Rynkowe

```
graph TD; A[Ryzyko Rynkowe] --- B[Ryzyko kapitałowe]; A --- C[Ryzyko stopy procentowej]; A --- D[Ryzyko towarowe]; A --- E[Ryzyko walutowe];
```

Ryzyko kapitałowe
(*equity risk*)

Ryzyko stopy procentowej
(*interest rate*)

Ryzyko towarowe
(*commodity risk*)

Ryzyko walutowe
(*currency risk*)

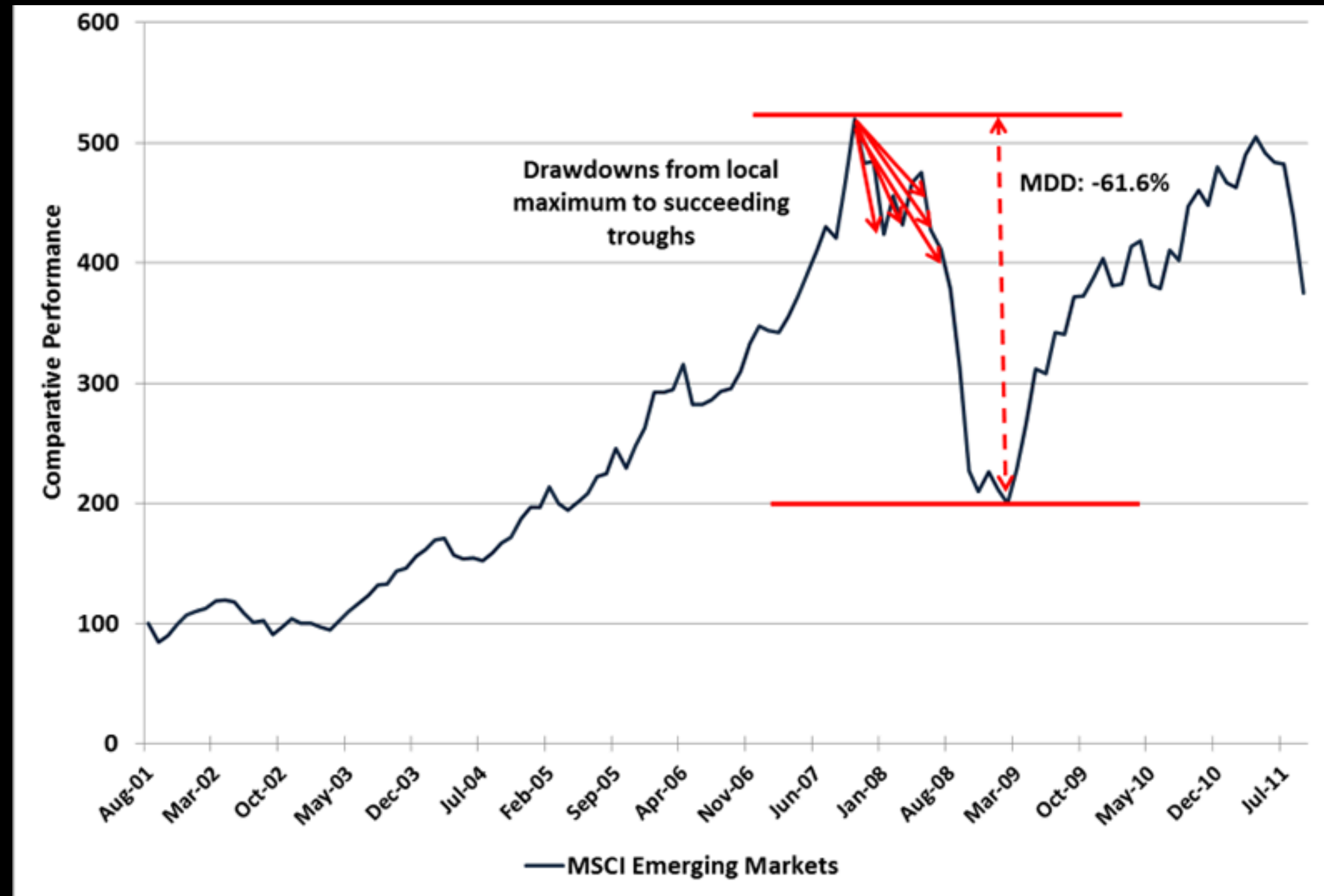
Ryzyko zmiany ceny instrumentu w czasie.
Każde z tych ryzyk możemy podzielić na
systematyczne i niesystematyczne
(idiosynkratyczne).

MIARY RYZYKA

- **Odchylenie standardowe/wariancja (i ich pochodne np. semi-deviation)**

$$s_{\text{Target}} = \sqrt{\sum_{\text{for all } X_i \leq B}^n \frac{(X_i - B)^2}{n - 1}}$$

- # Maximum Drawdown

VaR | ES

QUASI MIARY

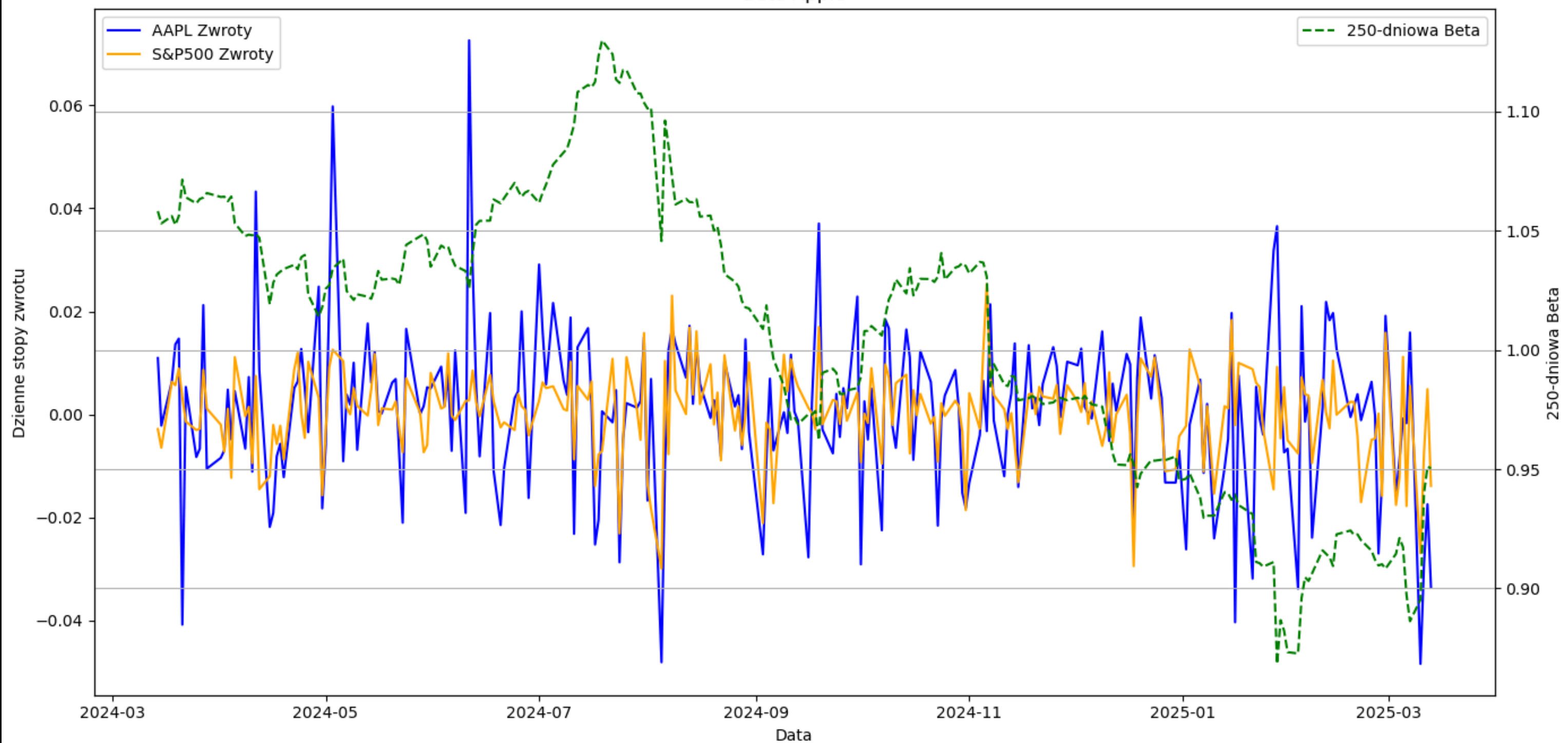
Beta

$$\beta_i = \frac{Cov(i, m)}{\sigma_m^2} = \frac{\sigma_{im}}{\sigma_m^2}$$

$$\beta_i = \rho_{im} \times \frac{\sigma_i}{\sigma_m}$$

Beta Apple

Duration i Convexity (Instrumenty związane z stopą procentową)

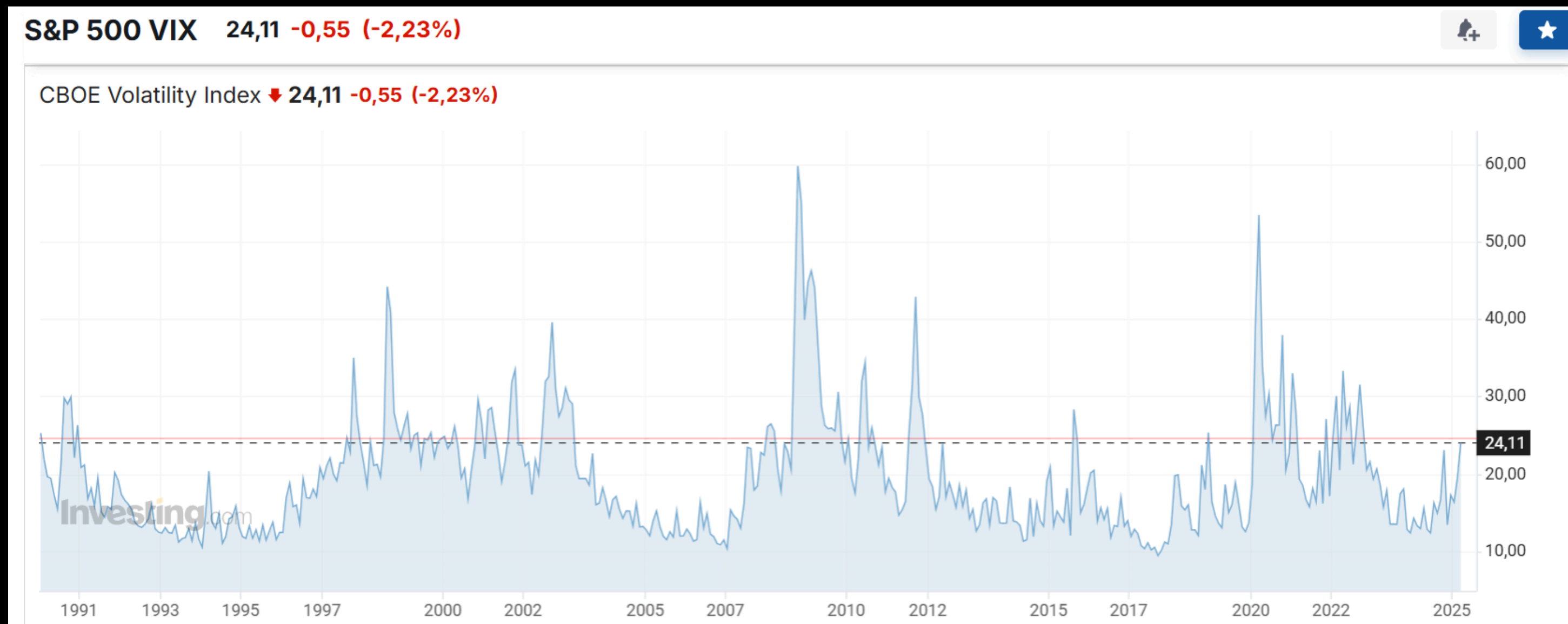
$$\text{effective duration} = ED = \frac{BV_{-\Delta y} - BV_{+\Delta y}}{2 \times BV_0 \times \Delta y}$$

$$\text{effective convexity} = EC = \frac{BV_{-\Delta y} + BV_{+\Delta y} - (2 \times BV_0)}{BV_0 \times \Delta y^2}$$

Współczynniki Greckie

- Delta
- Gamma
- Theta
- Rho
- Vega

VIX

<https://pl.investing.com/indices/volatility-s-p-500>

Relacja ryzyko zysk

Wskaźnik Sharpe'a (Sharpe ratio)

$$\text{SharpeRatio} = \frac{R_p - R_f}{\sigma_p}$$

Where:

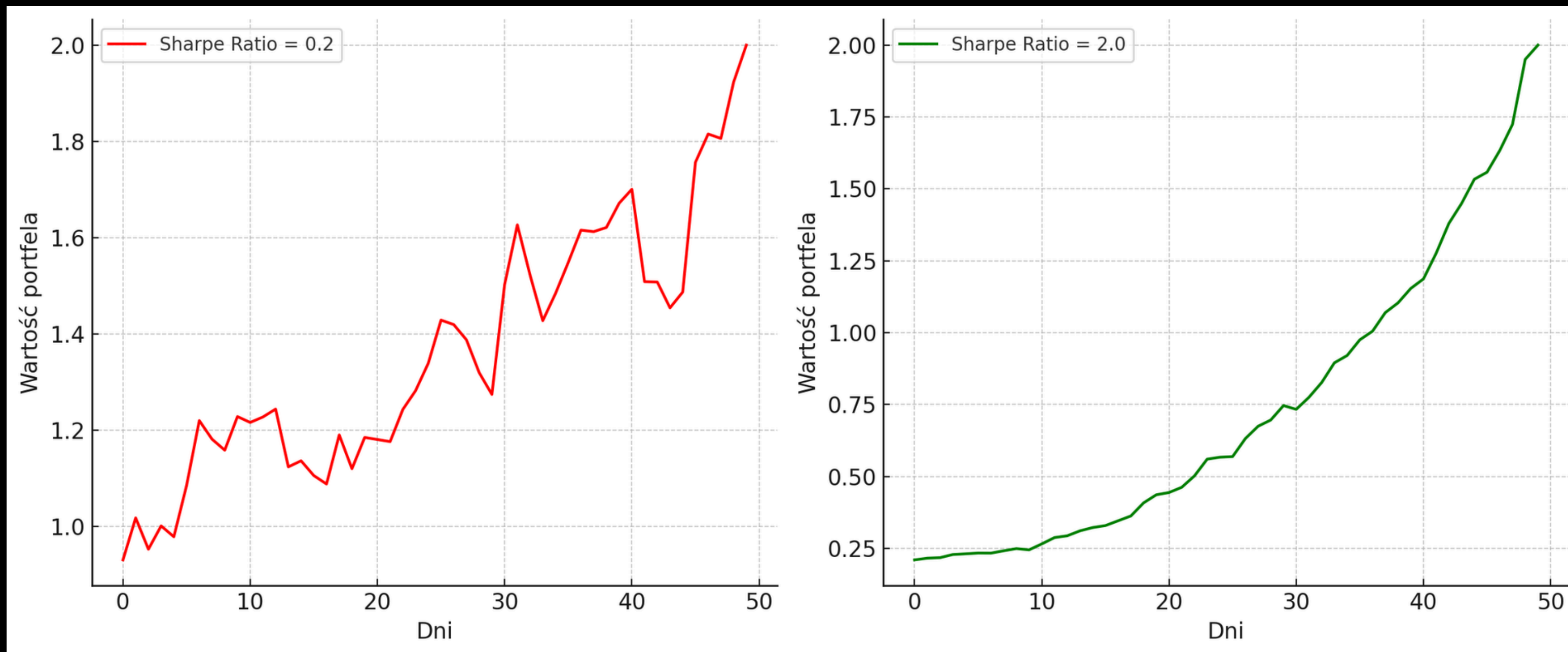
R_p — Return of portfolio

R_f — Risk-free rate

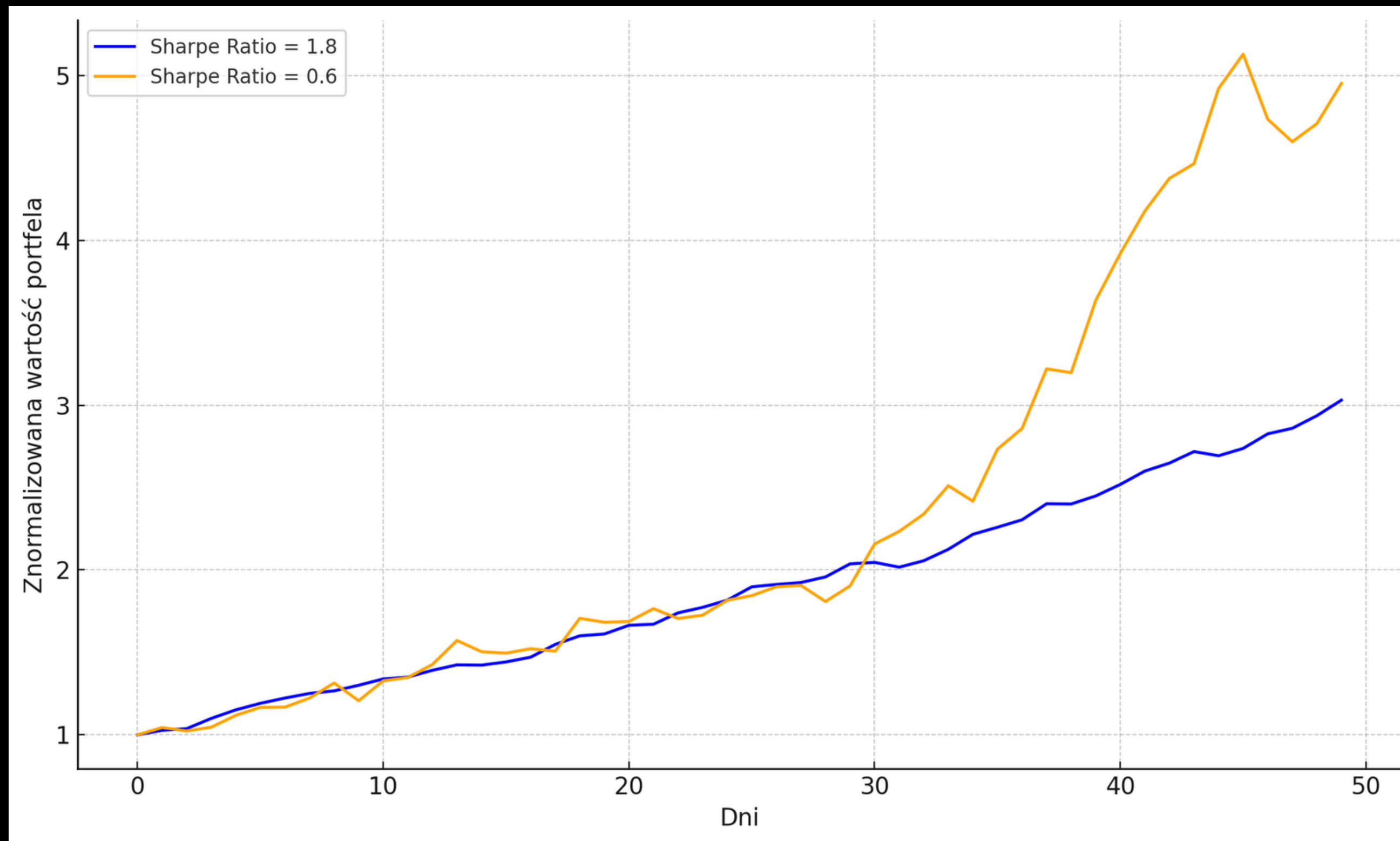
σ_p — Standard deviation of portfolio excess returns

- **Licz dla tych samych okresów**
- **Przypomina test statystyczny**
- **Skalowanie (pierwiastek z n dni)**

Wskaźnik Sharpe'a (Sharpe ratio)

Wskaźnik Sharpe'a (Sharpe ratio)

Wskaźnik Sharpe'a (Sharpe ratio)

Nazwa wskaźnika	Wzór
Wskaźnik Sortino	$\frac{R_p - R_f}{\sigma_{downside}}$
Wskaźnik Treynora	$\frac{R_p - R_f}{\beta_p}$
Tracking Error	$\sigma_{tracking\ error} = \sigma(R_p - R_b)$
Wskaźnik Informacyjny (IR)	$\frac{R_p - R_b}{\sigma_{tracking\ error}}$